

ЖУРНАЛИСТЫН ДЭБТЭРНЭЭ

БАРУУН СИБИРИЙН ТҮБ ХОТО

1894 ОН. Сибирин үргэн тала дайдыг нэгтгэн зохион зурхайн түмэр замтай барилга түүгээр дундаа ялжа байв. Эгэл энэ үед магистралын «түмэр худалдан» Обь мурнда тулан эржээ. Россия мэдэжэ уран зохиолчо ба инженер Н. Г. Гарин-Михайловский эндэ баригдаха хотын газар шэлэжэ абahan юм. Тимэһээ мүнөөнэй Новосибирский нэгэ талмайн тэрэнэй нэрэ абahan. Ингээд лэ 1894 онһоо Баруун Сибирин тоно томо хото болохо Новосибирск (1926 он болотор Новосибирск) түгүүнгээ түрүүшн алхам хэбээ...

1917 ОН болотор Новосибирск хадаа бишыхан, зон үсөөнтэй хото нэн. Харин Тобольск, Томск, Эрхүү болон бусад хотонууд тэрэ үедэ эхэ хүжэлтэ абаа. Юрөөдө, мүнөө байхан Новосибирские хоёр нодөөрөө харарахад, богони болзор соо түргэнөөр хүжэһынэй гайххаар агша. Нэн түрүүн хэлэхэдэ, Новосибирск хадаа Сибирь соох түрүүшн хото-миллионер юм. Мүнөө Обь мурэнэй хоёр эрээр үйлсэ, талмайнууддаа зураглалһан хото соо 1 миллион 340 мянган хүн ажаһууна.

Улаан-Удэһөө Москва руу ниндэхэдэ, Новосибирск буудар ИЛ-18 самолётнай Тольмачёво аэропортдо хүржэ эрвэб. Новосибирскын партияна дээдэ хургуулын дэргэдхи харын бүрэдэ дээрэ харан эрэн оидөнэр мүнөөнэй уужам гоё залнууд соогуур яожа һонирдо харарабади, Тольмачёво аэропорттой танисабади. Тинхэдэ агаарай энэ порт хадаа Ураалһаа үзүүлжэ нэмжүүдэн нотагуудтай хотонудай аэропортнуудай эгээл тононуудайн нэгэн гэжэ ойлоободон. Юрөөдө, нэгэ хэн сүүдһын турша соо хэдэн мянган хүн энэ эржэ, манай агуу оройной нотагууд руу ниндэн ошоно ха юм.

Улсөөдэрин Новосибирсктай танисабади. Энэ хото хадаа мүнөө үсын архитектурун ёһонууды баримталан аригданан эхэ найхан, гоё хото. Ургэн, уужам гудамжанууд, гоё найханаар тусалбаран талмайнууд, табан-арбан хоёр дахбар байшанууд... Онсолгодо, Новосибирскда баригданан гэр бүхэн өөрын онсо шэнжэтэй, түхэлтэй байна. Тинхэдэ шэг шарайн онсо ондоо, баян үнгэтэй болон, хүнэй нодэ хужарлуулама найхан байна.

Обь мурэнэй дээрүүр мянга гаран метр утатый хүрээдэ түрүүн дамжан гарарагдэ, баруун эрвэндэ эхилдэ, хотын гол гүрэмжа болохо Улаан проспект шанха хаарагдэ. 1897 оронан. Энэ гудамжа арба гаран модондо зурин, элчлэжэ, баруунжаа үшөө олон үйлсэ, проспектууд тэрээндэ «шудхан» ороно.

Новосибирскийн гол талмай Ленинэй гээд нэрлэгдэнэй. Энэ дэлхэйн проектиарнай агуу вождийн хүшөө харанаби. Холые хурсаар шөртэй, ургааша эрмэлзэһэн Ленинэй дурсын хоёр хажууда, революцийн гол хүсэн болон солдат, матрос, худалмэришн-улаан гвардеец, коммунист тэһээ сэхэ шууд дамбажа ябанан худалмэришн тарашан хоёр булз бүлгөөрөө табигдай. Ара талдаан Новосибирскийн академическа оперо болон балетэй театрай байхан харанада...

Энэ байхан байл өөрын онсо түхээтэй юм. Совет эсэглэл тогтононой һүлээ, 1930-аад онуудта ажалша ардай баатарийн тэмсэлдэ ололон жаргалтай байдалай һүлээ жэшэ болохо Ардай байхан бэрхша шиндхээр абаа нэн ха. Тинхэдэнь Новосибирскда областин аналшад мүнүн зөөри суглуулаха энэ барилгада тэрэнэ зориулаа. Дайнай урдахан барилгань гол түлээ дүүргэдэ. Зүүгөө 1941 ондо Новосибирскда Гүрэнэй Ехэ театрай нэгэ труппа эржэ, энэ оперо болон балетэй театр нээхэ шиндхээр абаа, Ардай байшангыёһь нэлбэн алабарилга эхилээ. Юуб гэхэдэ, энэ гэрвэ театрта тааруу болгохо зорилго табигдаа юм. Тинхэдэ гол зал дээрэн түхэрэн купол тодоого. Энэ хэдэн зуулаа тоно түмэр-бетон монолит нэн. Театрай зал та...

Студентнэрэй жагсаал Пекинэдэ болобо. Ц.К.И.Н. Хитадай нислэд хотын томо хэдэ дээрэ хургуулинууд нэгэн — Хитадай ардай университетэй газар дайды, байшанууды арминь подразделениудэй азмдэглэе буруушаана байнана мэдүүлэн, хэдэн зуугаад мянгауд студентнэр Пекинэй түбэй үйлсүүдтэ, Тинхэдэнь гэжэ талмай дээрэ буруушаалын жагсаал хэбэ. Жагсаалда хабаадагшад транспарантууды баржа яоа. Сэрэгүүдэй эгээл хүндэ эхэтэй түрлүүдэй нэгэнэй — «хоёрдохи артиллерийн» (ракетна часть) командовани бүхы хуули ёһонууды хазайгаруулжа, университетэй газар дайды эзэлжэ байнаар гэжэ тэдэн дээрэн бэшгэдэнхэй. Тусхайлбал, «Милитарис хүтэлбэрини үгы гэты», «Университетэй хамтын байра — казарма баш», «Манай хамтын байранууд болон столовонууды бусаагы» гэжэ транспарантууд дээрэ бэшгэтэй.

Студентнэр талмай дээрэ гарахад, нимэ үрлэлуунууды хашхаралда ба. Жагсаал эмхи гүрмийтайгаар үнгэргэдэ. Студентнэр университетэй нэгэ түгүүды баржа яоа.

Филиппинь нислэл Манала хото. Үйлсөөрн нимэр хүү түхэлэй өмшөрүтнэ так тэдэни гайххаала болуунир үннэй ааб даа. ТАСС-ай фотохронико.

бадалсадаг тухай һайн дүй дүршэлы согсолхо, дэлгэрүүлхэ. — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо хэлэгдэнэ. Энэ талаар Улаан-Удэйн шэлэй заводой коллектив ажалшадые үргэнөөр хабаадуулжа шадаа. Гэбэшье, бүхы дээрэ энэ асуудал үшөөл хангалтагүйгөөр шиндхэгдэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет гүрим заршам сахиха, хуули эбдэлгэтэй хэгдээд тэмсэлы шангалдаха талаар эхэ зорилгонууды табиба. Партияна совет, профсоюзай болон комсомолой организацинууд болон бүхы олон нитэ обшестводо харша ябуулануудта, тэрэ тоодо архадалтай эсэргүү тэмсэлдэ улам шангалдаха үлгэтэй. Тинхэдэ бэдэ дотоодын хэрэгүүдэй таһагуудай худалмэришэд ажалша коллективүүдтэй нята холбоотойгоор ажал худалмэргэ эрхилдэ ёһотойби. Тингэжэ олон нитэдэ түшгэлтэн ажаллабал, һайн үр дүнгүүды туйлаха байһанмай лабтай.

Ю. МЕЩЕРЯКОВ, Улаан-Удэйн Советск районы дотоодын хэрэгүүдэй таһагай штабай начальник.

гортотэй хэмжээ ябууланууд хусуд һайнаар бөлүүлдэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ шулаха. Гэхэтэй хамта, заримашуул архадалдаа, алколизмда ороһон хүнүүды үмөөрхэ һанаатай байдаг. «Энэ хүнтэй ямаршые хулиган ябадал гаргагуйл, орхинт» гэһэн гуйлтайгаар миллионын худалмэришэдтэ хандадаг ушар дайралдана. Харин РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указый ёһоор, архада ороһоод жэл, хоёр жэлэй болзороор эмнэлгэ ба ажалай профилакторийдо элбэгдэхэ ёһотой шуу.

Түрүү предпритивнуудта эмхидхэгдэн байгуулагданан нэргылэмжын советүүд архиншад болон хулиган ябадал гаргагшадтай тэмсэхэ хэрэгтэнь партияна, профсоюзай организацинуудта, захиргаанай зургаануудта эхэ туһалайма үзүүлжэ аргатай. Гэхэтэй хамта, манай район дотор тинмэ соведүүд тон хуули эбдэлгэтэй хэгдэдэ тэмсэлдэ олон нитын хадэ...

ХҮСЭНДЭ ТҮШЭГЛЭН...

100 гаран худалмэришн медицинск-талоруулгын гэгтэ ороһон байна. Тэрэша «Электромашин» заводһоо олоһон зон үйлдэхэ, нийтн газарнуудар хотуугаар дайралдана. Тинхэдэ Зүүн-Сибирин технологическа институтудай студентүүдэй дундаа 78 хүн хотуугаар ябананайгаа түлөө дотоодын хэрэгүүдэй таһагта асаргадан байха юм.

Архадалга — ами наһанай дайсан гэжэ тон зүбөөр хэлэгдэдэ. Бүхы гэжэ ябадалнууд — тоноло боллод, хулгай хэһээхэ эхилдээ, архин арбан гурбан «жолоотой» холбоотой. Тобшоһон хэлэхэдэ, бүхы гэмтэ ябадалнуудай гурбанай хоёр хубинь архадалгаһаа боллод гэжэ тодорхойлодохой. Тээмэндэ 16-дах ПТУ-гай хэдэн хубууд судна бүтээлгэйн заводой хамтын байра соо гэмдэлгэһөө түрэн үлдэры гэмдэлгэһөө, хэтэрүү эхээр архн угааад, наһаадаа дээрэ гэмдэ алажарихан байна. Бүрэй һая 9-дахы классай һурагша гурбан нүхэдэ...

хуралсалай ба үйлдэбэрингөө практика гараха, шэнжэлэгын худалмэришүүды хэжэ юм. Тэрэшалэн студент бүхэн энэ заводтоо худалжэ, хоёрдохи ба гурбадахы мэргэжлээ шудалха арга олохо ха юм.

Хуралсал-үйлдэбэрин заводой барилга дээр бүри үндэйн болоно. Мүнөө механическа, заһабарилгын, үшөө хэдэн цех ашаглахаар болонхой. Мүн энэ нээмэл ба хаамал түхэлтэй складууд, захиргаанай, ажаһуудалай хэрэглэмжын байшанууд баригдажа байна.

Ингэжэ өһөдэйн хусөөр томо предприти бариха гэжэ Болгарияд урдан үзэгдөөгүй юм. Мүнөө арадай гэгээрэлэй бүхы системон орон дотор хунигардажа байхада, нимэ барилга юрын хэрэг болонхой.

АЖАЛАН ШЭНЭ ҮҮСХЭЛ

БЕРЛИН. «Худалмэришн газар бүхэндэ али бүхы ажалые шанартайгаар бүтээхэ» — гэһэн үүсхэл Германиян Демократическа Республикайн бүхы промышленна предпритивнуудта дэлгэрба, Республикайн байгуулагданан гүшэн жэлэй ойн үмэнэ дэлгэрһэн энэ худалмэришн Берлин хотын «Нарва» гэжэ эхлэвэрлэмжын заводой худалмэришн З. Штайнфюрер гэһэн үүсхэл юм. Тэрэнэй уряагаар продукцийн шанарай түлөө тэмсэл хаа хаанагай үргэжэ байна. Мүн худалмэришн эмхидхэл һайжаруулаха, машина болон түхээрлэгүүды ашаг үр эхэтэйгээр хэрэглэхэ талаар энэ юмэн хэгдэнэ. Тинэ энэ худалмэришн хабаадажа байгаа хэдэн арбаад мянган худалмэришад ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха, үйлдэбэриндэ би байгаа нөөсэнууды элирүүлэ.

БОЛГАРИ. Ороной нислэл хотын Иван Вазовай нэрэмжэтэ драматическа театрай газар түхэл шэнжэ. ТАСС-ай фотохронико.

ПРЕЗИДЕНТЫН ЭСС-КОНФЕРЕНЦИ

С. Гаган бай-... президентин эсс-конференци...

Союзай хэһэн бүхы юмэн «тон шэнэ түхэлэй буу зэбсэг» бүтээн гаргалга гээд сэнгидэлэһиньнйе угаа гайхалтай байна.

Дундуур зайда буулдаг совет ракетнуудай США-да хүрэхэй байхан гудамжа. Тинхэдэ Баруун Европод байрлуулганаар тусалбаран американ ракетнууды шэнэ түхээрлэгүүд Советск Союзай газар дайла дээрэ байхан юмэнүүды үгы хэхээр хараалагдай.

Энэ асуудалһаа уламжалан, американ шэнжэлэгшэд ингэжэ асууха үшартай болонго. Иимэ ханадсаа буу зэбсэг бүтээн гаргалгы үргэжэ, аюултай байдалы улам хөгжөөхэ болохо байхан дээрһээ сэрэгтэй талдэ баруун болгохы эрмэлзэхгүй гэхэн совет-американ үгээс ойлогсон ушарта таараха юм аал.

Ракетно-ядерна шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүды Баруун Европод байрлуулжа американ тусэб бөлүүдхы бадахад, Европодо ракетно-ядерна буу зэбсэгүүды улам эхээр бүтээхэ хэрэгтэй гэжэ Дж. Картер пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдэ мэдүүлбэ.

Палестинэ сүлөөлэхэ эмхэн США-гай правительство мэдэрхэгүй, ОН-ой Аюулгүйн Советэй 242-дох тогтоолы ОН-ой һайшаатар, тэрэнэй түлөөлэгшэдтэй хөөрөөдөөнүүды хэхэгүй юм гэжэ Дж. Картер баталаа.

ОСВ-2 гэжэ догворые сенатай эсэслэн баталха харна түсэбүүд тухай асуудалнуудта Дж. Картер пресс-конференци үедэ ингэнтэ бэшэ харюусаба. Энэ догвор бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бажигүүлдэ нүлөөлхэ. США-гай аюулгүй байдалай аша туһада харюусаха байна гэжэ Дж. Картер дахин дабатта. «Бусад ямаршы юмэнһээ дуудалдангүй, ОСВ-2 тухай догвор энэ баталгдаха байха гээд багсаамжалнаб», — гэжэ тэрэ хэлбэ.

США-гай экономикын ямар байдалтай байһан тухай тогтоходоо, саарһан мүнүнэй үнэн уналга «тон эхэ аюултай байна», тэрэнэй ургалга 13 проценттэй үлү гараа гэжэ Дж. Картер тэмдэглээ. Унынь унама байһан американ доллары тогууртай болгохо талаар захиргаанайгаа сонсоһон хэмжээнүүды тэрэ хамгаалба. Салин хүлэ хамгаалба гол зорилготой экономическа гол политика хунигары һанаашлангүй гэжэ Дж. Картер нэмэһэн байна.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ООН-ой ГЕНЕРАЛНА АССАМБЛЕЙН СЕССИ

НЬО-ЙОРК. ООН-ой Генерална Ассамблейн эндо болон байһан ХХХИ сессии дээрэ социалист ороноуд политическ байдалы гуримшуулаха, буу зэбсэг бүтээн гаргалгы хизаралаха, уласхоорондын аюулгүй байдал бажигүүлхэ талаар шэгүүлэгдэн тодорхой дурдхалнууды оруула.

Бүхы түхэлэй ядерна буу зэбсэг бүтээн гаргалгы болоулжа, тэдэнэй нөөсэнууды улаа дараалан хороожо, бүри хусдөөр усдаха тухай үгэсэ ойлолсохо гэжэ...

Ф. КАСТРО НЬО-ЙОРК ЕРЭВЭ

НЬО-ЙОРК. Кубын Компартийн ЦК-гай Нэгдэлхэ секретарь, республикын Гүрэнэй Советэй ба Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ Фидель Кастро октябрийн 11-дэ эндо эрвэб. Бүлэглэдэ хабаадаггүй ороноудтай худалмэришн үмэнһөө тэрэ ОН-ой Генерална Ассамблейн пленарна засэдан дээрэ үгэ хэлэхэ юм.

БҮЙДХЭЛТЭ ЯБУУЛГАНУУДАА ҮРГЭЛЖЭЛҮЛЭЭР

ХАНОЙ. Вьетнамай информационно агентствын мэдэсэлэһэн ёһоор, Хитад эсэргэ ябууланууды олоор үүдэхэ, Вьетнамай хитэ дээрхи байдалы улам түгээрхэй болгоно. Вьетнамай һурын тохсон үдые, хитэ харуулаа, постнууды ехэ буугаар буудана. Хитад эсэргэ хүснүүдэй подразделениудтэ СРВ-гэй газар дайна руу ходо ходо нэбтээн ороно.

Октябрийн 6-да Хитадай оултэ солдатууд Хоангиен-шан провинцийн районундай нэгэнхэн хилийн харуулай постдо довтолхо, дүтэ шадарай тохсоние буудалан байгаа. Алуулангые хужууд бини, матерналые ехэ гарза хохидол ушаруулагдаа.

КАВУЛ. Вьетнама эсэргүүтэй Хитадай үүдэхэдэ сэрэгтэй һүйлхэлтэ жоуланууды Афганистанай эб найрамдалы ба һаналаа нэгэ-дамдэли комитет буруушаахада, эдэ өүгдэ Зүүн-Урда аздахи амталан байдалда аюул тохоболдуула гэжэ тэмдэглэбэ.

ОСВ-2-ы ЭСЭСЛЭН БАТАЛХЫН ТҮЛӨӨ

БОНИ. ОСВ-2 тухай догворы американ сенатай дары түргөөр эсэслэн баталха һань, һайн байгаа гэжэ ФРГ-гай федерална канцлер Г. Шмидт, Италийн Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ Ф. Коссиаа гэгшэд мэдүүлбэ. ОСВ-2 тухай догворы эсэслэн баталгаа улс хоорондын шахардуу байдал һуларуулха, буу зэбсэгүүды хинаха хэмжээнүүды зохиохо хэрэгтэ шулаха туһа хүрэхэ байна гэд Италийн парламентын толгойлогшын албаны хэрэгээр Боннодо эржэ хэһэн хөөрөөдөөнүүдэ зориулагдан хамтын мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Боннодо ОСВ-2 тухай догворы американ сенатай дары түргөөр эсэслэн баталха һань, һайн байгаа гэжэ ФРГ-гай федерална канцлер Г. Шмидт, Италийн Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ Ф. Коссиаа гэгшэд мэдүүлбэ. ОСВ-2 тухай догворы эсэслэн баталгаа улс хоорондын шахардуу байдал һуларуулха, буу зэбсэгүүды хинаха хэмжээнүүды зохиохо хэрэгтэ шулаха туһа хүрэхэ байна гэд Италийн парламентын толгойлогшын албаны хэрэгээр Боннодо эржэ хэһэн хөөрөөдөөнүүдэ зориулагдан хамтын мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

